Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

27. februar 2014*

»Social sikring — forordning (EØF) nr. 1408/71 — børnetilskud — artikel 77 og 78 — ydelser til børn, der forsørges af pensionister eller rentemodtagere, samt til børn, der har mistet begge forældre eller en af dem — forordning (EF) nr. 883/2004 — familieydelser — artikel 67 — familiemedlemmer bosat i en anden medlemsstat — begrebet »pension« — modtager af en pension, der i medfør af den tyske lovgivning tildeles til børnepasning, efter at en person, som modtageren af denne pension er blevet skilt fra, er afgået ved døden (»Erziehungsrente«)«

I sag C-32/13,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sozialgericht Nürnberg (Tyskland) ved afgørelse af 28. december 2012, indgået til Domstolen den 22. januar 2013, i sagen:

Petra Würker

mod

Familienkasse Nürnberg,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič, og dommerne C.G. Fernlund, A. Ó Caoimh (refererende dommer), C. Toader og E. Jarašiūnas,

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— den tyske regering ved T. Henze og J. Möller, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved V. Kreuschitz, som befuldmægtiget,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

* Processprog: tysk.

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 77 og 78 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 592/2008 af 17. juni 2008 (EUT L 117, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«), samt artikel 67 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT L 166, s. 1, og berigtigelse i EUT 2004 L 200, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 988/2009 af 16. september 2009 (EUT L 284, s. 43, herefter »forordning nr. 883/2004«).

2 Anmodningen er indgivet under en sag mellem Petra Würker og Familienkasse Nürnberg (socialsikringskontoret i Nürnberg, herefter »Familienkasse«) vedrørende sidstnævntes afslag på at tildele hende børnetilskud.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 1408/71

3 Artikel 1, litra u), i forordning nr. 1408/71 bestemmer, at i denne forordning:

»i) betyder udtrykket »familieydelser« alle natural- eller kontantydelser, der tager sigte på udligning af forsørgerbyrder inden for rammerne af en lovgivning som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra h), dog med undtagelse af de i bilag II nævnte særlige ydelser i anledning af fødsel eller adoption

ii) betyder udtrykket »børnetilskud« periodiske kontantydelser, såfremt ydelsen af disse udelukkende afhænger af antallet af familiemedlemmer og eventuelt af disses alder«.

4 Ifølge den nævnte forordnings artikel 4, stk. 1, litra h), finder denne anvendelse »på enhver lovgivning om sociale sikringsgrene, der vedrører: […] familieydelser«.

5 Under afsnit III med overskriften »Særlige bestemmelser om de enkelte arter af ydelser« har kapitel 3, der omfatter artikel 44-51a, overskriften »Alderdom og dødsfald (pensioner)«, mens kapitel 8, der indeholder artikel 77-79a, har overskriften »Ydelser til børn, der forsørges af pensionister eller rentemodtagere, samt til børn, der har mistet begge forældre eller en af dem«.

6 Artikel 77 i forordning nr. 1408/71 med overskriften »Børn, der forsørges af pensionister eller rentemodtagere« bestemmer:

»1. Ved udtrykket »ydelser« forstås i denne artikel børnetilskud til personer, der modtager pension eller rente i anledning af alderdom, invaliditet, arbejdsulykke eller erhvervssygdom, samt de til sådanne pensioner eller renter ydede børnetillæg, med undtagelse af tillæg, der ydes i henhold til forsikringen mod arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

2. Ydelserne skal udredes efter følgende regler, uanset i hvilken medlemsstat pensionisten (rentemodtageren) eller børnene er bosat:

a) En person, der kun har ret til pension eller rente efter lovgivningen i én medlemsstat, modtager ydelserne efter lovgivningen i den medlemsstat, som er kompetent med hensyn til pensionen eller renten.

[...]«

7 Forordningens artikel 78, som har overskriften »Børn, der har mistet begge forældre eller en af dem«, har følgende ordlyd:

»1. Ved udtrykket »ydelser« forstås i denne artikel børnetilskud og i givet fald supplerende eller særlige tilskud til børn, der har mistet begge forældre eller en af dem […].

2. Ydelser til sådanne børn skal udredes efter følgende regler, uanset i hvilken medlemsstat barnet eller den fysiske eller juridiske person, som faktisk forsørger det, er bosat:

a) for så vidt angår et barn af en afdød arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som kun har været omfattet af lovgivningen i én medlemsstat, efter denne stats lovgivning

b) for så vidt angår et barn af en afdød arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som har været omfattet af lovgivningen i flere medlemsstater:

[...]

[...]«

8 Nævnte forordnings artikel 79, der har overskriften »Fælles bestemmelser om ydelser til børn, der forsørges af pensionister eller rentemodtagere, samt til børn, der har mistet begge forældre eller en af dem«, fastsætter i stk. 1, første afsnit:

»Ydelserne efter artikel 77, 78 og 78a skal udredes efter den på grundlag af reglerne i de nævnte artikler bestemte lovgivning af den institution, som det påhviler at anvende nævnte lovgivning, og for denne institutions regning, som om pensionisten (rentemodtageren) eller den afdøde kun havde været omfattet af lovgivningen i den kompetente stat.«

Forordning nr. 883/2004

9 Forordning nr. 1408/71 blev erstattet af forordning nr. 883/2004, som i overensstemmelse med artikel 91 i sidstnævnte forordning og artikel 97 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning nr. 883/2004 (EUT L 284, s. 1) trådte i kraft den 1. maj 2010, fra hvilken dato forordning nr. 1408/71 blev ophævet.

10 I 34. betragtning til forordning nr. 883/2004 er anført:

»Der må tages hensyn til, at familieydelser er et meget omfattende begreb og dækker situationer, der kan betegnes som klassiske såvel som andre af mere speciel natur, [...] og alle sådanne ydelser skal reguleres.«

11 Denne forordnings artikel 7 bestemmer:

»I denne forordning forstås ved udtrykket:

[...]

w) »pension«: dækker ikke alene pensioner, men også renter, kapitalbeløb, der kan træde i stedet for pensioner, og udbetalinger, der foretages som refusion af bidrag, samt, med forbehold af bestemmelserne i afsnit III, forhøjelser i form af reguleringstillæg eller andre tillæg

[…]

z) »familieydelse«: alle natural- og kontantydelser til udligning af udgifter til forsørgelse bortset fra forskud på underholdsbidrag samt de særlige fødsels- og adoptionsydelser i bilag I.«

12 Nævnte forordnings artikel 67 har følgende ordlyd:

»En person har ret til familieydelser i henhold til den kompetente medlemsstats lovgivning også for de familiemedlemmer, der har bopæl i en anden medlemsstat, som om de havde bopæl i førstnævnte medlemsstat. En pensionist har dog ret til familieydelser i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, der er kompetent med hensyn til pensionen.«

Tysk ret

13 Retten til børnetilskud er baseret på Bundeskindergeldgesetz (lov om børnetilskud).

14 I henhold til Einkommensteuergesetz (lov om indkomstskat) er tildeling af børnetilskud undergivet den betingelse, at modtageren er fuldt skattepligtig i Tyskland, og ifølge den forelæggende ret dermed den betingelse, at vedkommende har bopæl i denne medlemsstat.

15 I medfør af § 47, stk. 1, i Sozialgesetzbuch, Sechstes Buch (sjette bog i lov om social sikring, herefter »SGB VI«), har de forsikrede, indtil pensionsalderen opnås, ret til børnepasningspension, når:

— ægteskabet er ophørt inden den 30. juni 1977, og den person, som de er blevet skilt fra (herefter »den tidligere ægtefælle«), er afgået ved døden

— de pågældende passer deres eget eller den tidligere ægtefælles barn (aldersgrænse: 18 år)

— de ikke har indgået et nyt ægteskab, og

— de inden den tidligere ægtefælles død havde tilbagelagt den almindelige forsikringsperiode.

16 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at børnepasningspensionen ifølge de tyske bestemmelser har karakter af en efterladtepension (pension i tilfælde af dødsfald).

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

17 Petra Würker, der er tysk statsborger og født den 24. februar 1963, har siden hendes ægtefælle, med hvem hun havde fået et barn, Diana, afgik ved døden den 4. december 1991, modtaget børnepasningspension i medfør af SGB VI's § 47, stk. 1.

18 Petra Würker har siden den 1. september 2008 været bosat i Sverige sammen med to andre børn, Laura og Chris, samt deres far, uden at være gift med denne.

19 Ifølge den forelæggende ret har Petra Würker, selv om Diana er fyldt 18 år, ret til børnepasningspension for sine to børn, Laura og Chris, der er født henholdsvis den 24. marts 1995 og den 15. november 1997, i henhold til SGB VI's § 47, stk. 1.

20 Det fremgår af de sagsakter, der foreligger for Domstolen, at de svenske myndigheder i betragtning af bl.a. den omstændighed, at Petra Würker modtager børnepasningspension i henhold til SGB VI, afslog en ansøgning fra den pågældende om tildeling af børnetilskud i henhold til den svenske lovgivning.

21 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at det endvidere er ubestridt mellem parterne i hovedsagen, at Petra Würker siden den 1. september 2008 ikke længere har kunnet påberåbe sig en ret til børnetilskud i henhold til lov om indkomstskat. Socialsikringskontoret i Plauen (Tyskland) afslog ved en afgørelse af 11. januar 2010 således en ansøgning fra Petra Würker om børnetilskud, idet hun ikke har bopæl og ikke er indkomstskattepligtig i Tyskland. Denne afgørelse er endelig.

22 Familienkasse tiltrådte ved en afgørelse af 7. september 2010 afslaget af 22. februar 2010 på en ansøgning fra Petra Würker om tildeling af børnetilskud for hendes to børn, Laura og Chris, regnet fra flytningen til Sverige. Denne afgørelse var begrundet med den omstændighed, at for det første modtog Petra Würker ikke nogle af de pensionstyper, der er nævnt i artikel 77 i forordning nr. 1408/71, og for det andet giver denne forordnings artikel 78 heller ikke de berørte børn en ret til disse tilskud, eftersom de ikke er børn af Petra Würkers afdøde tidligere ægtefælle.

23 Søgsmålet i hovedsagen er anlagt til prøvelse af denne afgørelse. Ifølge den forelæggende ret er genstanden for den tvist, der er indbragt for den, retten til børnetilskud i henhold til lov om børnetilskud, sammenholdt med reglerne for koordineringen af ordningerne om social sikkerhed på EU-niveau.

24 Familienkasse lagde som svar på en henvendelse fra den forelæggende ret til grund, at Petra Würker ikke længere kunne gøre gældende, at hun er berettiget til børnetilskud i henhold til forordning nr. 883/2004, som har erstattet forordning nr. 1408/71 fra den 1. maj 2010.

25 Den forelæggende ret har for den periode, der løber fra september 2008 til april 2010, tilkendegivet, at den er tilbøjelig til at følge Familienkasses argumentation. Med hensyn til den periode, der startede den 1. maj 2010, finder denne ret derimod, at retten til familieydelse i henhold til den tyske lovgivning er begrundet på grundlag af artikel 67 i forordning nr. 883/2004.

26 Under disse omstændigheder har Sozialgericht Nürnberg besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 77 eller 78 i forordning […] nr. 1408/71 fortolkes således, at oppebørsel af en børnepasningspension kan aflede krav over for den medlemsstat, der udbetaler pensionen?

2) Er der sket ændringer efter den 1. maj 2010, hvor forordning […] nr. 883/2004 trådte i kraft, og skal artikel 67 i forordning […] nr. 883/2004 fortolkes således, at samtlige pensionsformer (herunder tillige en tysk børnepasningspension) udløser kravet?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

27 Det bemærkes, at det fremgår af artikel 77, stk. 2, litra a), og artikel 78, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1408/71, at når personer, der modtager pension eller rente i anledning af alderdom, invaliditet, arbejdsulykke eller erhvervssygdom eller en afdød arbejdstager, kun har været omfattet af lovgivningen i én medlemsstat, tildeles børnetilskuddene i henhold til lovgivningen i nævnte medlemsstat. I medfør af denne forordnings artikel 79, stk. 1, første afsnit, skal disse ydelser udredes på grundlag af denne lovgivning af den institution, som det påhviler at anvende nævnte lovgivning, og for denne institutions regning.

28 Det følger af retspraksis, at »børnetilskud«, der kan udredes efter artikel 77 og 78, udelukkende er de ydelser, der falder ind under denne definition, der fremgår af nævnte forordnings artikel 1, litra u), nr. ii), med udelukkelse af enhver anden form for familieydelse til børn under forsørgerpligt (jf. i denne retning dom af 20.10.2011, sag C-225/10, Pérez Garcia m.fl., Sml. I, s. 10111, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).

29 I det foreliggende tilfælde er det ubestridt, at det børnetilskud, der er fastsat ved den tyske lovgivning, opfylder denne definition og dermed kan henføres under anvendelsesområdet for artikel 77 og 78 i forordning nr. 1408/71 (jf. i denne retning dommen i sagen Pérez Garcia m.fl., præmis 33).

30 I denne forbindelse bemærkes, at i henhold til selve ordlyden af artikel 78, stk. 2, litra a) og b), første afsnit, i forordning nr. 1408/71 regulerer denne bestemmelse alene retten til ydelser for »et barn af en afdød arbejdstager« (jf. dom af 14.3.1989, sag 1/88, Baldi, Sml. s. 667, præmis 15, og af 21.2.2013, sag C-619/11, Dumont de Chassart, ECLI:EU:C:2013:92, præmis 35).

31 Det fremgår af de omstændigheder, der er fremlagt for Domstolen, at selv om Petra Würker fortsat modtager børnepasningspension i henhold til SGB VI for sine børn Laura og Chris, er disse ikke børn af den afdøde.

32 Det følger heraf, at en sådan pension ikke henhører under anvendelsesområdet for artikel 78 i forordning nr. 1408/71.

33 Hvad angår artikel 77, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 fremgår det af selve ordlyden af denne bestemmelse, at den alene omhandler »personer, der modtager pension eller rente i anledning af alderdom, invaliditet, arbejdsulykke eller erhvervssygdom«.

34 I en sag som den i hovedsagen omhandlede, er det således kun, hvis en ydelse såsom børnepasningspensionen i henhold til SGB VI til trods for sin ordlyd kunne sidestilles med en af de kategorier af pensioner eller renter, som er opregnet i artikel 77, stk. 1, at det påhviler de tyske myndigheder i deres egenskab af kompetente myndigheder for udbetaling af denne pension at tildele Petra Würker børnetilskud for dennes børn, Laura og Chris.

35 Det må under disse omstændigheder fastslås, at den forelæggende ret med det første spørgsmål ønsker oplyst, om artikel 77, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at en ydelse såsom børnepasningspensionen i henhold til SGB VI's § 47, stk. 1, som i tilfælde af dødsfald tildeles den afdødes tidligere ægtefælle med henblik på pasning af denne tidligere ægtefælles børn, kan sidestilles med en »pension eller rente i anledning af alderdom, invaliditet, arbejdsulykke eller erhvervssygdom« som omhandlet i denne bestemmelse i forordningen.

36 Ifølge Domstolens praksis er betegnelsen af en bestemt ydelse i den generelle opbygning af forordning nr. 1408/71 hovedsagelig baseret på de enkelte elementer i denne ydelse, navnlig dens formål og de betingelser, under hvilke ydelsen tildeles, og ikke på den betegnelse, den gives i den nationale lovgivning (jf. analogt med sondringen mellem ydelser, der er udelukket fra anvendelsesområdet for forordning nr. 1408/71, og ydelser, der er omfattet heraf, bl.a. dom af 6.7.1978, sag 9/78, Directeur régional de la Sécurité sociale de Nancy, Sml. s. 1661, præmis 12, af 5.3.1998, sag C-160/96, Molenaar, Sml. I, s. 843, præmis 19, og af 24.10.2013, sag C-177/12, Lachheb, ECLI:EU:C:2013:689, præmis 28).

37 Det må indledningsvis konstateres, som det fremgår af denne doms præmis 15, at børnepasningspensionen i henhold til SGB VI's § 47, stk. 1, hverken forudsætter en arbejdsulykke eller erhvervssygdom eller en fysisk, mental eller psykisk skade, der hindrer rettighedsindehaveren i at udøve en erhvervsmæssig aktivitet.

38 Det fremgår af de sagsakter, der er forelagt for Domstolen, og navnlig af den tyske regerings indlæg, at børnepasningspensionen, der blev indført den 1. juli 1977, udspringer af reformen af den tyske lovgivning på ægteskabs- og familieområdet, i hvilken forbindelse, for det første, »princippet om skyld« i forbindelse med skilsmisser blev erstattet af »princippet om ægteskabets sammenbrud«, og, for det andet, retten til underhold efter skilsmissen i princippet blev adskilt fra spørgsmålet om, hvem der var ansvarlig for ægteskabets sammenbrud. Børnepasningspensionen havde i forbindelse med denne reform til formål at afhjælpe mulige mangler med hensyn til dækning, som kunne opstå til skade for en efterladt tidligere ægtefælle mellem en »kompensatorisk fordeling af pensionsrettigheder«, hvorved den efterladtepension, som den efterladte tidligere ægtefælle indtil da var blevet tildelt, bortfaldt, og underhold til den fraskilte ægtefælle.

39 Som det fremgår af denne doms præmis 15, forudsætter denne pension, at den tidligere ægtefælle er afgået ved døden. Ifølge den tyske regerings forklaring har den nævnte pension til formål at kompensere for det krav på underhold, der er forbundet med pasning af et barn, og som ophørte ved dette dødsfald, og at undgå, at den efterladte forælder må påtage sig at udøve en erhvervsmæssig aktivitet, der ikke er i barnets interesse.

40 Det fremgår ligeledes af de omstændigheder, der er fremlagt for Domstolen, at der indtil 1991 kun bestod en ret til børnepasningspension, når den efterladte ægtefælle varetog pasningen af et barn, der havde ret til børnepension. Siden 1992 er kredsen af personer, der kan gøre krav på denne pension, imidlertid blevet udvidet, således at der kan bestå en ret til denne pension som følge af den omstændighed, at en tidligere ægtefælle afgår ved døden, selv når et barn, som i tvisten i hovedsagen, er født i rettighedsindehaverens nye forhold.

41 Det fremgår desuden af den tyske regerings forklaring, at der består en ret til børnepasningspension uafhængigt af ethvert krav om, at rettighedsindehaveren skal have opnået en bestemt minimumsalder, og at den omstændighed, at den sædvanlige pensionsalder, der er fastsat i den tyske lovgivning, er nået, medfører, at retten til denne pension bortfalder, idet den erstattes af alderspension.

42 I betragtning af det ovenstående må det fastslås, at en ydelse såsom børnepasningspensionen i henhold til SGB VI snarere udviser de samme karakteristika som en pension, der tildeles i tilfælde af dødsfald, såsom en efterladtepension, end de karakteristika, der kendetegner en af de kategorier af pensioner eller renter, der er specifikt opregnet i artikel 77, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, dvs. pensioner eller renter »i anledning af alderdom, invaliditet, arbejdsulykke eller erhvervssygdom«.

43 Det følger heraf, at en ydelse såsom børnepasningspensionen i henhold til SGB VI's § 47, stk. 1, ikke kan sidestilles med en af de kategorier af pensioner eller renter, som er opregnet i nævnte artikel 77, stk. 1.

44 Den omstændighed, som den forelæggende ret har henvist til, at nævnte børnepasningspension indeholder væsentlige elementer af en pension, der opnås på grundlag af egne optjeningsperioder som arbejdstager inden for den tyske sociale sikringsordning, kan ikke rejse tvivl om denne konklusion (jf. analogt dom af 31.5.2001, sag C-43/99, Leclere og Deaconescu, Sml. I, s. 4265, præmis 50).

45 Henset til de ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 77, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at en ydelse såsom børnepasningspensionen i henhold til SGB VI's § 47, stk. 1, som i tilfælde af dødsfald tildeles den afdødes tidligere ægtefælle med henblik på pasning af denne tidligere ægtefælles børn, ikke kan sidestilles med en »pension eller rente i anledning af alderdom, invaliditet, arbejdsulykke eller erhvervssygdom« som omhandlet i denne bestemmelse i forordningen.

Det andet spørgsmål

46 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål skal det andet spørgsmål forstås således, at der ønskes en fastlæggelse af, om artikel 67 i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at en ydelse såsom børnepasningspensionen i henhold til SGB VI's § 47, stk. 1, henhører under begrebet »pension« som omhandlet i denne artikel 67.

47 Det skal i denne henseende bemærkes, at sidstnævnte bestemmelse er opført i kapitel 8 med overskriften »Familieydelser« i afsnit III i forordning nr. 883/2004. Dette kapitel er viet til de ydelser, der tidligere var indeholdt i afsnit III, kapitel 7 og 8, i forordning nr. 1408/71.

48 Som følge af den nye definition af udtrykket »familieydelse« i artikel 1, litra z), i forordning nr. 883/2004, kan den sondring, der foretages i forbindelse med anvendelsen af forordning nr. 1408/71 mellem »børnetilskud« og »familieydelser«, der er henvist til i denne doms præmis 29, ikke finde anvendelse på situationer, der er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 883/2004, eftersom sidstnævnte forordning i overensstemmelse med 34. betragtning hertil har til formål at regulere alle familieydelser, da der er tale om er et meget omfattende begreb.

49 Som det fremgår af selve dens overskrift, omhandler artikel 67 i forordning nr. 883/2004 betaling af familieydelser bl.a. i det tilfælde, at »familiemedlemmer[ne] […] har bopæl i en anden medlemsstat«. Det andet punktum i denne artikel udgør i denne henseende en særregel, ifølge hvilken »[e]n pensionist [i et sådant tilfælde] har […] ret til familieydelser i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, der er kompetent med hensyn til pensionen«.

50 Det bemærkes, at anvendelsen af denne bestemmelse til forskel fra anvendelsen af artikel 77, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 ikke er begrænset til modtagere af visse kategorier af pensioner eller renter.

51 Definitionen af udtrykket »pension«, der fremgår af artikel 1, litra w), i forordning nr. 883/2004, omfatter efter sin art imidlertid foruden pensioner, der er forbundet med en tidligere udøvelse af en aktivitet som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, såsom dem, der er omhandlet i artikel 77, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, pensioner, der udbetales i tilfælde af dødsfald, såsom børnepasningspensionen i henhold til SGB VI.

52 Det følger heraf, at en situation som Petra Würkers, der modtager en sådan børnepasningspension, henhører under anvendelsesområdet for artikel 67 i forordning nr. 883/2004.

53 Henset til de ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 67 i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at en ydelse såsom børnepasningspensionen i henhold til SGB VI's § 47, stk. 1, henhører under begrebet »pension« som omhandlet i denne artikel 67.

Sagens omkostninger

54 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

1) **Artikel 77, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 592/2008 af 17. juni 2008, skal fortolkes således, at en ydelse såsom børnepasningspensionen i henhold til § 47, stk. 1, i Sozialgesetzbuch, Sechstes Buch (sjette bog i lov om social sikring), som i tilfælde af dødsfald tildeles den afdødes tidligere ægtefælle med henblik på pasning af denne tidligere ægtefælles børn, ikke kan sidestilles med en »pension eller rente i anledning af alderdom, invaliditet, arbejdsulykke eller erhvervssygdom« som omhandlet i denne bestemmelse i forordningen.**

2) **Artikel 67 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger skal fortolkes således, at en ydelse såsom børnepasningspensionen i henhold til § 47, stk. 1, i sjette bog i lov om social sikring henhører under begrebet »pension« som omhandlet i denne artikel 67.**

Underskrifter